

Pred 13 rokmi, 1. mája 2004, sa Slovenská republika stala súčasťou Európskej únie. Spolu s ďalšími deviatimi štátmi sa tak pripojila k spoločenstvu, v ktorom od jeho vytvorenia vládne najdlhšie obdobie mieru v Európe. Slovensko sa stalo rovnocenným partnerom krajín, ktoré dnes spolu s ním tvoria najväčšiu obchodnú veľmoc na svete a zdieľajú spoločné hodnoty, akými sú sloboda, demokracia, či solidarita.

„V Európskej únii je Slovensko rešpektovanou krajinou a jeho hlas je počuť. Za 13 rokov sa výhody členstva v EÚ prejavili na celom Slovensku a pocítil ich každý - či už tým, že cestoval do krajín EÚ bez hraničných kontrol, využíval nové cesty, získal nové pracovné zručnosti, či odprevadil dieťa do zrekonštruovanej školy. Za 13 rokov spravilo Slovensko významný krok vpred, hospodársky rástlo a zvýšila sa životná úroveň ľudí,“ uviedol Dušan Chrenek, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.

Medzi výhody členstva v EÚ patrí aj európsky jednotný trh, vďaka ktorému zaznamenala slovenská ekonomika rýchlejšiu rast, viac investícií, väčší export do zahraničia, či väčší výber tovaru za lepšie ceny. Slováci môžu v EÚ pracovať bez povolenia, mladí ľudia študovať v zahraničí a od júna tohto roka aj telefonovať v iných členských krajinách za domáce ceny.

Vďaka európskym prostriedkom Slovensko financuje prevažnú časť verejných investícií, napríklad na rozvoj dopravnej infraštruktúry, modernizáciu škôl, znižovanie nezamestnanosti, či zlepšenie životného prostredia. Vstupom do Schengenského priestoru sa Slovákom umožnil voľný cezhraničný pohyb bez kontrol, rekordne stúpol aj počet turistov na Slovensku.

Vďaka svojmu zastúpeniu v európskych inštitúciách vie Slovensko už vyše desaťročia lepšie presadzovať svoje záujmy. Skvelo využilo aj naše prvé predsedníctvo v Rade Európskej únie v roku 2016. Slovensko sa zviditeľnilo vo svete, dokázalo, že aj malá krajina je schopná viesť Európu tak, aby bola silnejšia a úspešnejšia. Silná a úspešná Európa zároveň znamená silnejšie a úspešnejšie Slovensko.

Európska únia sa stala pevnou súčasťou našich každodenných životov. Prináša nám vplyv, práva, lepšie presadzovanie našich záujmov a príležitosti, ktoré by sme inak nemali. Je len na Slovensku a na jeho občanoch, aby to vedeli aj využiť.

Hlavné prínosy členstva v EÚ:

1. Zmenili sme sa a máme väčší vplyv

Vstup do EÚ Slovensko pevne ukotvil v rodine vyspelých, moderných a demokratických krajín Európy. Zlepšilo sa jeho postavenie a váha na medzinárodnej scéne. Začlenenie sa do EÚ nám prinieslo viac stability a bezpečnosti. Slovensko sa ako plnoprávny partner zúčastňuje pri rozhodovaní o závažných otázkach, ktoré ovplyvňujú vývoj v EÚ, ako aj na celom svete. Práve kvôli vstupu do EÚ Slovensko prijalo zásadné politické, ekonomické, sociálne a administratívne reformy, ktoré zmodernizovali krajinu a prispeli k jej rastu. Spoločná európska legislatíva poskytuje Slovákom väčšiu právnu istotu, silnejšiu garanciu dodržiavania základných ľudských práv a ochranu spotrebiteľských práv.

2. Brigáda v Rakúsku, štúdium v Nemecku, dovolenka v Taliansku

Slováci majú v EÚ viac slobody. Môžu voľne cestovať, pracovať, študovať a podnikáť v celej Európskej únii. Teda nie na trhu s piatimi, ale 500 miliónmi ľudí. Už nás nerozdeľujú hranice, ale spájajú spoločné záujmy, priateľstvá a hodnoty. Na prácu v Únii už nepotrebujeme pracovné povolenie, v zamestnaní máme garantované rovnaké práva ako občania daného členského štátu. Navyše vďaka Európskemu preukazu zdravotného poistenia máme napríklad počas dovolenky, či študijného pobytu nárok na potrebnú zdravotnú starostlivosť.

3. Viac výrobkov, lepšie ceny

Slovensko je súčasťou jednotného trhu, ktorý nám umožňuje bezproblémový export našich výrobkov. Ten sa od nášho vstupu do EÚ strojnásobil a v súčasnosti tvorí jeden z hlavných pilierov slovenskej ekonomiky, pričom približne 85% slovenského exportu ide práve na európske trhy. Vstup do EÚ Slovensku tiež pomohol pritiahnúť zahraničné investície. Takmer 90% priamych zahraničných investícií pochádza z krajín EÚ. Zahraničné firmy priniesli so sebou aj špičkové technológie, ktoré nám pomohli podstatne zvýšiť produktivitu práce. Pre ľudí

jednotný trh prináša širšiu ponuku výrobkov s lepšou kvalitou a nižšou cenou.

4. Rozvoj, modernizácia, investície

Prevažná väčšina verejných investícií je na Slovensku realizovaných z prostriedkov Európskej únie. Od vstupu do EÚ do konca roku 2015 sme z rozpočtu EÚ získali spolu viac ako 18,6 miliardy eur. Ak sa odpočíta to, čo sme do rozpočtu poslali, čistá finančná pozícia Slovenska voči EÚ bola viac ako 12,1 miliardy eur. Počas aktuálneho programového obdobia 2014-2020 môžeme čerpať ďalších 15,3 miliárd eur. Európsky rozpočet prináša Slovensku veľa možností na investície do regiónov, významnú podporu pre poľnohospodárov a rozvoj vidieka, finančné prostriedku na vedu, inovácie, vzdelávanie či ochranu životného prostredia. Ak by sme sumu, ktorú Slovensko vyčerpá z rozpočtu EÚ, prepočítali na obyvateľov, každý Slovák napríklad v roku 2015 dostal z rozpočtu EÚ v čistom 570 eur na osobu, vďaka čomu patrí Slovensko medzi najväčších čistých prijímateľov z rozpočtu EÚ.

5. Najväčší hospodársky rozmach v histórii Slovenska

Slovensko zaznamenalo najväčší hospodársky rozmach práve po vstupe do EÚ. Patríme medzi najrýchlejšie rastúce krajiny v EÚ a dobiehame tie vyspelejšie. V roku 2004, teda v čase nášho vstupu do EÚ, bol hrubý domáci produkt na obyvateľa na úrovni 57% priemeru EÚ a v roku 2016 už bol na úrovni 77% európskeho priemeru. Európska podpora nám pomáha zvyšovať hospodársky rast a vytvárať nové pracovné miesta. Rastie aj životná úroveň obyvateľov a podstatne sa zvýšili aj mzdy. Čo je ešte dôležitejšie – platy u nás rástli rýchlejšie ako ceny, dnes si tak môžeme kúpiť z nášho platu viac tovarov a služieb ako pred vstupom do EÚ.

6. Spoločná mena, hmatateľný symbol

Už osem rokov platíme spoločnou európskou menou euro, ktoré nám prinieslo okrem iného nižšie náklady na bankové transakcie a nižšiu infláciu. Tú má Slovensko v súčasnosti jednu z najnižších v celej EÚ. Vďaka euru je tiež pre obyvateľov jednoduchšie cestovať a platiť za kúpené tovary a služby vo veľkej časti EÚ. Veľké výhody to prinieslo najmä podnikom, ktorým to odbúrало kurzové riziká, znížilo transakčné náklady, prinieslo väčšiu stabilitu a predvídateľnosť. Väčšina zahraničného obchodu Slovenska sa realizuje práve s krajinami eurozóny. Euro prinieslo Slovensku konkurenčnú výhodu aj v porovnaní s ostatnými krajinami V4. Práve spoločná mena euro je pre ľudí hmatateľným symbolom európskej identity a zjednotenej Európy.

7. Ochrana nášho prostredia

Vďaka uplatňovaniu európskej legislatívy v oblasti životného prostredia a bezpečnosti sa na Slovensku podstatne zlepšila kvalita životného prostredia. Vzduch, ktorý dýchame je čistejší a aj kvalita vôd sa zlepšila. Lepšie sú chránené aj vzácne biotopy a krajinné územia európskeho významu. Vďaka rôznym opatreniam sa zvýšila aj bezpečnosť pri cestovaní. Tiež máme lepší systém varovania pred nebezpečnými výrobkami či potravinami. Slovensku pomáhajú aj prostriedky určené na pomoc pri prírodných katastrofách ako bola víchrica v Tatrách v roku 2004 či záplavy v roku 2010. Rozsiahlym škodám bránia aj projekty spolufinancované z EÚ ako napríklad protipovodňový systém v Bratislave.

8. S Erasmom do sveta

Voľný pohyb po Európe znamená aj možnosť študovať v EÚ. Populárny študijný program Erasmus, ktorý už využilo 40 000 slovenských vysokoškolákov, patrí medzi najúspešnejšie programy Európskej únie vôbec. Tento program za 30 rokov svojej existencie vyslal do sveta vyše deväť miliónov ľudí. Ďalšie možnosti sú aj pre učiteľov a podnikateľov. Celkovo už program Erasmus využilo viac ako 108 tisíc Slovákov. Veľké možnosti na zapojenie sa do európskej spolupráce majú aj slovenské vedecké inštitúcie, univerzity a inovatívne podniky. Spoluprácu miest a regiónov podporuje program Európa pre občanov a pre umelcov a médiá otvára väčšie možnosti program Kreatívna Európa.

9. Spotrebiteľ je viac chránený

V EÚ sú lepšie chránené naše spotrebiteľské práva. Ak predávajúci nedodrží podmienky pri nákupe či cestovaní máme právo na odškodnenie. V rámci jednotného trhu máme jednotnú záruku dva roky, tovar kúpený cez internet môžeme vrátiť do 14 dní od zakúpenia. Dajú sa ľahšie porovnávať ceny výrobkov a zmluvy musia spĺňať európske štandardy. Lepšie sú chránené aj úspory Európanov. EÚ má vplyv aj na znižovanie cien za telefonovanie, bankové poplatky a poplatky za používanie kreditných kariet.

10. O nás s nami

Vstup do EÚ nám priniesol aj ďalšiu identitu. Okrem toho, že sme Slováci sme aj Európania a to nám garantuje nové práva a dáva nové možnosti. Môžeme aj aktívne vstupovať do tvorby európskych politík, či už účasťou vo voľbách do Európskeho parlamentu alebo vyjadrením svojho názoru v rôznych konzultáciách alebo zapojením sa do Európskej občianskej iniciatívy. Slováci vo svete môžu využívať aj konzulárnu ochranu iných štátov EÚ, čo znamená, že ak idete do krajín, kde Slovensko nemá diplomatické zastúpenie, napríklad na Nový Zéland, či do Saudskej Arábie, môžete sa kedykoľvek obrátiť na zastupiteľstvá iných členských krajín EÚ.

